

Kuramsal Derleme

Obsesyonel Yapıda Baba İşlevinin Lacanyen Açından İncelenmesiAli İhsan YAKA^{1*}¹ Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Ankara, Türkiye**Makale Bilgisi****Anahtar kelimeler:**Lacanyen yaklaşım,
obsesyonel yapı,
baba işlevi,
L şeması,
fallus**Öz**

Freud'un (2010/1925) Olumsuzlama (Negation) makalesinden yola çıkarak üç temel ruhsal yapıyı (psikotik, pervert/sapkın ve nevrotik) olumsuzlamanın üç biçimi olarak yorumlayan Lacan, bu ruhsal yapıları baba işlevi (paternal function) üzerinden açıklamıştır. Ruhsal yapının oluşumunun ödipal ilişkilere dayandığını ve ödipal ilişkilerin, öznenin baba işleviyle olan ilişkisinin bir temsili olduğunu ve böylece öznenin fallus olmaktan fallus sahibi olmaya geçiş dinamiğinin baba işlevi üzerinden gerçekleştiğini belirtmiştir. Bu noktada gerçek, imgesel ve simgesel baba ayrımları üzerinde durarak ödipal süreçte devreye giren baba figürünün imgesel olduğunu belirten Lacan, simgesel babanın yapısal olarak devreye girmesinin ise tamamen simgesel veya dil üzerinden fallik gösterenin (phallic signifier) etkisiyle gerçekleştiğini ve fallik gösteren etkisinin, baba işlevi üzerinden gerçekleştiğini ifade etmiştir. Lacan, nesne ilişkileri seminerinde, obsesyonel yapıyı L şeması üzerinde imgesel karşılık (imaginary reciprocity) kavramını kullanarak açıklamış ve böylece obsesifin imgesel düzeyde kendisi için önemli olan nesne konumundaki anne ile özdeşleştiğini belirtmiştir. Lacan'a göre, Başka'nın arzusunu reddeden obsesif aynı zamanda Başka'nın kastrasyonunu reddetmiş olur. Böylece L şemasında obsesifin kendisi için önemli olan nesne ile özdeşleşimi imgesel ekseninde imgesel baba figürü üzerinden gerçekleşir. Obsesyonel yapıdaki bilinçdışı özne ise L şemasında simgesel ekseninde Başka'yı korumak için Başka'nın konumlandığı yerde seyirci konumundadır. Dolayısıyla, obsesifin imgesel ekseninde kendisi için önemli olan nesneyle olan fantazmatik ilişkisinin düzenleyicisi konumundaki fallusun yeniden konumlanabilmesi, imgesel baba üzerinden değil; simgesel baba işlevi yoluyla sağlanabilecektir. Bu çalışmada, Lacan'ın obsesyonel yapı ve baba işlevi hakkındaki görüşleri ilgili literatür çerçevesinde ele alınmış ve obsesyonel yapılanması olduğu düşünülen N. Bey vakası, ruhsal yapı ve baba işleviyle olan ilişkisi bağlamında incelenerek tartışılmıştır.

Abstract**Keywords:**Lacanian
approach,
obsessional
structure,
paternal function,
L schema,
phallus

Based on Freud's article on Negation (2010/1925), Lacan interpreted three psychic structures (psychosis, perversion, and neurosis) as forms of negation through the paternal function. Lacan stated that the formation of the psychic structures is based on oedipal relations and oedipal relations are the representation of the subject's relations with the paternal function. Thus, the dynamic of the subject's transition from being a phallus to having a phallus takes place through the paternal function. Emphasizing the distinctions between real, imaginary, and symbolic father, Lacan suggested that the father figure involved in the oedipal process is imaginary. The structural activation of the symbolic father occurs with the effect of the signifier and the signifier effect occurs through the paternal function. In object relations seminar, using the concept of imaginary reciprocity regarding the obsessive structure, Lacan mentioned obsessive's identification with a significant object (mother). This identification is on the imaginary axis in the L schema. In order to protect the Other, the place where the obsessive's unconscious subject positions are in the spectator position next to the Other on the symbolic axis through the symbolic father function. Hence, the father function is the regulator of the subject's phantasmatic relationships with the significant object. In this study, Lacan's views on obsessional structure and the paternal function were examined and the case of Mr. N. who was thought to have obsessional structure had been discussed in the context of his psychic structure and his psychic structural relations with the paternal function.

*Sorumlu Yazar, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Üniversiteler, Dumlupınar Bulvarı 1/6-133, 06800 Çankaya/Ankara
e-posta: aliihsanyaka@gmail.com
DOI: 10.31682/ayna.815903
Gönderim Tarihi (Received): 24.10.2020; Kabul Tarihi (Accepted): 23.03.2021
2148-4376

Giriş

Psikopatoloji alanında ruhsal yapı üzerindeki ilk çalışmalar genel olarak Sigmund Freud'un psikanalizi keşfiyle başlamıştır. Freud, semptom veya belirtilere dayanarak oluşturulan patolojileri sınıflandırma sistemini ve bu sınıflandırma sisteminin dayandığı pozitivist yaklaşımı eleştirmiş ve psikopatolojik belirtiler olarak ortaya çıkan semptomların nedenleri üzerinde analitik çalışmalar yaparak psikanaliz ve bilinçdışı kavramlarını keşfetmiştir. Analizanlarının psikanaliz seanslarına dayanarak onların ruhsal yapılarını incelemeye çalışmış ve genel olarak üç temel ruhsal yapıdan bahsederek bu yapıları; nevrotik, pervert/sapkın ve psikotik şeklinde sınıflandırmıştır. Nevrotik yapının histeri bölümüyle ilgili ilk çalışmalarından sonra obsesyonel yapı üzerine klinik çalışmalar gerçekleştirmiştir. Freud, obsesyonel yapı kavramını 1895-1896 yılları arasında geliştirmiş olmasına rağmen bu kavram üzerindeki daha ayrıntılı çalışmasını 1909 yılında "*Fare Adam (Ratman)*" takma adını verdiği bir hastasının analizi ile gerçekleştirmiştir. Nevrotik yapılanma içerisinde histerinin ödipal dönemden önce çocuğun yaşadığı cinsel bir şok nedeniyle gerçekleştiğini, obsesyonun ise cinsel hazzın suçluluk duygusuna dönüştürülmesi nedeniyle yaşandığını ifade ederek histeri üzerine yaptığı çalışmalarda olduğu gibi obsesyonun da yapısını incelemeye çalışmıştır. Daha sonra çocukluk çağındaki cinsellik üzerine çalışmalarında genital öncesi dönemde anal erotizmin ve anal sadizmin rolüne değinerek bu kavramların birbiriyle çelişkili ikili bir değer olarak aşk ve nefret çatışmasıyla ilişkili olduğunu belirtmiştir. Freud, Fare Adam'ın analizi üzerinden obsesyonel yapının oluşumunda aşk ve nefret arasındaki bu çatışmanın belirgin olduğunu ve anal erotizm ile bağlantılı erken cinsel deneyimlerle ilişkili güçlü bir uyarılma ve buna karşı da katlanılamayan bir suçluluk duygusunun yaşandığını ve böylece obsesyonel yapıyla ilgili belirtilerin de simgesel olarak bilinçdışı suçluluk duygusundan korunmak için sergilenebildiğini ifade etmiştir. Fare Adam'ın analizinden sonra ise yine kendisinin keşfettiği psikoseksüel gelişim dönemleri olan *oral* ve *fallik* dönem arasına *anal* dönemi yerleştirerek obsesyonel yapıda bu dönemde bir gerilemenin (regression) olduğunu ifade etmiştir. Daha sonra topoloji üzerine çalışmalarında, ahlaki olarak iyi ve doğru bir şey yapmak ve böylece süperego'nun emirlerine uymak için arzusunun (desire) defalarca bastırılması ile nevrotik yapının oluştuğunu ve özellikle obsesif hastalarda görülen kendini cezalandırmaya neden olan kendini suçlama eğiliminin nedeninin ise süperego olduğunu belirtmiştir (Freud, 1909/2010).

Psikanalizde Lacanyen yaklaşım ise Freud'un çalışmalarına ve bu çalışmaların Jacques Lacan tarafından ayrıntılı bir şekilde okunarak genişletilmesine dayanmaktadır. Lacan da Freud gibi; gözlemlenen semptom veya belirtilere dayanarak yeni bir psikopatolojik kategori oluşturmaktansa, temel ruhsal yapılar üzerinde durmuştur. Lacanyen yaklaşımda hastanın hangi yapıda olduğunu belirlemek, özellikle, hastanın aktarımına karşı terapistin kendisini

nasıl konumlandıracağı ve hangi özgün müdahalelerde bulunması gerektiği açısından önemli olmaktadır (Fink, 1997). Freud'un *Olumsuzlama (Negation)* makalesi (1925/2010) üzerinde durarak onun bazı terminolojik ayrımlarının ayrıntılı bir okumasını yapan Lacan, bu ayrımları daha da genişleterek yapısal kategorileri sistematize etmeye çalışmıştır. *Olumsuzlama* makalesindeki "Verwerfung (reddetmek)" terimini olumsuzlamanın reddi olarak yorumlamış ve bu kavramın temel kilit noktasının rahatsız edici bir fikrin içeriğinden ziyade bu fikrin reddedilmesi olarak "hesaptan düşme (foreclosure)" mekanizmasının psikotik ve nevrotik yapılar arasındaki farkı oluşturduğunu ifade etmiştir. Böylece nevrotik yapı, savunma mekanizması olarak bastırma (repression) üzerinden; psikotik yapı ise hesaptan düşme (foreclosure) üzerinden işlev görmektedir. Bu iki ruhsal yapıya göre tartışılmaya daha fazla açık olan üçüncü bir ruhsal yapı olan perversiyon/sapkınlık ise tanımama/inkar (disavowal) savunma mekanizması üzerinden işlev görmektedir. Psikozdaki savunma mekanizması olan hesaptan düşmeyi ayrıntılı bir biçimde ele alan Lacan, Freud'un yaklaşımına benzer bir şekilde, psikiyatrik tanı kategorisi yaklaşımından farklı olarak, psikanalitik olarak üç temel ruhsal yapılanmayı temel almıştır (Bkz., Tablo 1) (Fink, 1997; Grigg, 2008; Leader, 2016).

Tablo 1.

Üç Temel Ruhsal Yapı ve Savunma Mekanizmaları

Ruhsal Yapı	Savunma Mekanizması
Psikotik	Hesaptan Düşme (Foreclosure)
Pervert/Sapkın	Tanımama/İnkâr (Disavowal/Denial)
Nevrotik	Bastırma (Repression)

Nevrotik Yapıda Baba İşlevi

Freud'dan sonra Lacan'ın psikanalizde baba kavramını *Freud'a Dönüş* adı altında tekrar ele almasının sebebi, Lacan'a göre baba kavramı hakkında henüz son sözün söylenmemiş olması ve Freud sonrası psikanalistlerin ise Freud'un görüşlerini yeterince inceleyip anlamadan egoyu güçlendirmeye yönelik bir yaklaşımı benimsemiş olmalarıdır (Fink, 2014; Grigg, 2008). Lacan, Freud'un geliştirdiği psikanalitik teoride gelişimsel dönemlerden biri olan fallik dönemi açıklarken mitolojik bir olaydan esinlenerek Oidipus Kompleksi olarak adlandırdığı süreci daha farklı bir şekilde yorumlamış ve baba işlevinin önemi üstünde durmuştur (Dor, 1999, s. 17; Leader, 2016, s. 75). Ruhsal yapının oluşumunu ödipal ilişkilere dayandıran Lacan, ödipal ilişkilerin de aslında çocuğun baba işleviyle olan ilişkilerinin bir temsili olduğunu ve bu ilişkilerin hem düzeni hem de düzensizliği getirdiğini belirtmiştir. Ödipal süreçte baba işlevi üzerinden çocuk, annesinin söz ve davranışlarıyla ilgili

hem bir anlam oluşturur hem de bu anlama bir sınır veya eksiklik getirir. Bu süreç üç temel ruhsal yapının belirlenmesinde önemli bir rol üstlenerek cinsiyetlenme konumlarının ve aynı zamanda nevrotik yapının genel alt kategorileri olan obsesyon ve histerinin temelini oluşturmaktadır (Grigg, 2008; Leader, 2016). Böylece ruhsal yapı, baba işlevinin etkisi altında oluşan arzu ekonomisi içinde kritik bir evreyi temsil ettiği için farklı ruhsal yapılar bu evrede oluşarak aynı zamanda psikopatolojik bozuklukların temel nedeni olabilmektedirler. Lacan, Freud'un yaklaşımını temel alarak ödipal dönemde baba işlevinin, çocuğun ruhsal ve cinsiyetlenme konumları üzerindeki etkisini ifade etmek için aynı zamanda *fallik işlev* ifadesini kullanmıştır (Dor, 1999; Grigg, 2008).

Ödipal dönemde fallik işlev dört esas karakteri öngörmektedir: Anne, baba, çocuk ve fallus¹. Fallus (Φ), diğer üç karakterin (anne, baba ve çocuk) arzularını kendine çeken daha merkezi bir unsurdur. Fallus, birinci unsur olduğu için öznenin kendi arzusunu Başka'nın arzusuyla ilişki içinde düzenleyen tek referans noktasıdır. Dolayısıyla dinamik bir süreç olarak ödipal dönem, çocuk açısından fallus olma (being the phallus) ve fallusa sahip olma (having the phallus) konumları üzerinden gerçekleşerek ilk aşamada çocuğun annesinin fallusuyla özdeşleştiği konumu bırakarak başka bir konum olan simgesel kastrasyona dahil olmasıyla gerçekleşen bir süreçtir. Bu süreç, *Baba-nın-Adları (Des noms-du-père)* metaforu ile gerçekleşmektedir. *Baba-nın-Adları*, saf bir gösteren olarak simgeseli destekleyerek kapitone noktasını (point de capiton) oluşturur. Kapitone noktası, nevrotik yapıda gösterilen (signified) ile gösterenin (signifier) birbirine düğümlendiği noktaların oluşumunu sağlar. *Baba-nın-Adları* ile ödipal dönemdeki fallik işlev ve fallik gösteren olan fallus (Φ) arasında yakın bir ilişki vardır. Fallik işlev, en temelde, çocuğun ödipal gelişimi içinde fallik gösterenin (Φ) etkisi tarafından karakterize edilir ve çocuğun, annesi (mOther, Başka) hakkındaki düşüncelerinin fallusun etrafında toplanmasını sağlar. Böylece çocuğun annesiyle arasında bir sınır olarak, diğer bir ifadeyle, bir olumsuzlama olarak işlemeye başlar. Tamamlanamamazlığın ya da tam doyumun mümkün olmadığını gösteren fallus gerçek penis değil; aslında anlamlandırma ve neyin eksik olduğunun göstergesidir (sign). Simgeseli destekleyen *Baba-nın-Adları*, saf bir gösteren olmasına rağmen ödipal dönemdeki fallik gösteren olan fallusun (Φ) ise imgesel bağlantıları vardır (Dor, 1999; Evans, 1996; Grigg, 2008; Leader, 2016). Ruhsal yapılar, bu nedenle, anne, baba ve çocuğun karşılıklı arzularının fallus açısından çatışmaya başladığı zaman oluşmaktadır. Ancak bu yapı, geriye döndürülemez bir şekilde kurulmuş olmasına rağmen aynı zamanda yapının işlevinin yönetimi de değişikliklere maruz kalabilmektedir.

¹ Lacan'a göre, fallus biyolojik gerçeklik içindeki genital organdan farklı olarak Başka'nın arzusunun gösterenini temsil eder (Evans, 1996).

Böylece yapısal organizasyon, ödipal diyalektik içinde fallus açısından iki güçlü aşama olarak, *olmak ve sahip olmak* tarafından oluşmakta veya damgalanmaktadır.

Fallus olmaktan fallus sahibi olmaya geçiş dinamiğinde, çocuğun fallik işlev içinde damgalanmasını veya yazılmasını etkileyen önemli aşamalar vardır. Fallik özdeşleşimle ilgili yapısal olarak kritik olan birinci aşama, çocuğun, annesinin arzusunun nesnesiyle, yani fallusuyla olan özdeşleşimini sorgulamaya başlamasıdır. Annesinin kendisinden başka bir şeyle ilgilendiğini farkedene çocuk (örn., çocuğun mama beklerken annesinin gecikmesi veya başka bir şeye yönelmesi gibi), annesinin geliş veya gidişlerine dair bu durumu kayda geçirebilmek için bir simgeselleştirme ihtiyacı hisseder. Lacan buradaki durumu çocuk açısından bir muamma olarak yorumlayarak bu muammayı “*annenin arzusu*” olarak adlandırmıştır. Böylece çocuk, ilk Başka olarak *annenin arzusu nedir* sorusuna yanıt aramaya başlar. Bu aşamadan sonra çocuk, annesinin arzusunu tatmin etmeye veya Başka (mOther) için bir şey olmaya, yani olmadığı bir imge haline gelmeyi hedefler. Bu ilk sorgulama çocuk açısından önemlidir, çünkü bu sorgulama üzerinden baba figürü ile karşılaşmış olur. Baba figürü burada arzunun arabulucusudur ve bu figür üzerinden çocuk, annesinin, yani ilk Başka'nın yöneldiği şeyin aslında baba işleviyle ilgili olduğunu görmeye başlar. Dolayısıyla annenine arzusuna dair bir yoruma olanak veren şey baba işlevinin olumsuzlama görevini görmesidir. Ancak birinci aşamadan itibaren çocuğun simgeselleştirme çabası sekteye uğradığında anne ve çocuk arasındaki ihlallerin ya da çocuk ve Başka arasındaki bu sınır ihlallerinin yerine düzensiz imgeler geçer (Dor, 1999; Grigg, 2008). Baba işlevinin olumsuzlama rolü üzerinden çocuk, önce annesinin her şeye muktedir olmadığını, yani eksik (lack) olduğunu görerek bunu anlamlandırarak simgeler üzerinden yorum yapmaya çalışır. Böylece, simgenin ya da simgeselin insan hayatında gerçeklik boyutunu kurduğunu ifade eden Lacan, bu sistemin baba işlevi üzerinden gerçekleştiğini ve hayvani olan gerçeğe (real) yeni bir gerçekliğin (reality) sokulduğunu ifade etmiştir (Evans, 1996; Lacan, 1953-63/2017; Leader, 2016). Bu noktada gerçek (real), imgesel (imaginary) ve simgesel (symbolic) baba ayrımları üzerinde durarak ödipal süreçte devreye giren baba figürünün imgesel (imago) olduğunu ifade etmiş ve imgesel babanın ise çocuğun kendi arzu ekonomisi içinde çocuğun ilgisine göre şekillenen ve annenine baba hakkındaki konuşmaları üzerinden hayal edilen bir *figür* olduğunu belirtmiştir. Simgesel babanın ödipal süreçte yapısal olarak devreye girmesi ise tamamen gösteren² (signifier) etkisi ile gerçekleşmektedir ve bu gösteren etkisi temel olarak yine baba işleviyle ilgilidir. Dolayısıyla yapısal olarak çocuğun ruhsal gelişim süreci gerçek bir baba

2 Sembol anlamına gelen gösteren (signifier); aynı zamanda özneyi belirleyen ve anlamdan yoksun, birbirinden farkları temelinde nihai öğelerine

indirgenen akustik imge anlamına gelmektedir. Lacan'a göre özne, simgeselin bir etkisidir ve bu etki gösteren üzerinden gerçekleşir (Lacan, 1966/2001).

olmadan, yani herhangi bir baba figürünün (imgesel baba) devreye girmesiyle de başlayabilmektedir. İmgesel ve simgesel babanın çocuğa işaret edilebilmesi ise dil yani simgesel üzerinden gerçekleşmektedir. Baba işlevi bağlamında çocuğun ruhsal gelişimi açısından yapılandırıcı olan şey, öncelikle babanın hayal edilebilmesi yani çocuğun fantazisinde babanın yerinin olmasıdır. Böylece çocuk imgesel baba üzerinden simgesel babaya yatırım yapmış olur. Ödipal süreçteki imgesel baba, çocuğun annesinin arzusunun nesnesiyle olan özdeşleşimine karşı rahatsız edici bir unsur olarak devreye girer. Annesinin arzusunun yegane nesnesi olmadığını gören çocuk, bu gözlemini imgesel olarak bir rekabete dönüştürür ve böylece baba; çocuğun, anne açısından fallik rekabet nesnesi olur. Bu aşamada çocuk, kendi arzusunu yönlendirebileceği ve böylece arzusuyla ilgili yeni bir kavrayış geliştirebileceği işaret veya simgeleri söylem (discourse) üzerinden edinir. Annenin söylemleri içinde onun arzusuna işaret eden gösterenler; çocuğun, annesinin arzusunun nesnesi olmakla ilgili fallik rekabetten başka bir aşamaya geçmesini ve dinamik bir katalizör olarak çocuğun kendi arzusuyla ilgili yeni bir görüş edinebilmesini sağlarlar (Dor, 1998, 1999).

Baba Metaforu, Bilinçdışı ve Simgesel

Öznenin, bir gösterenin etkisinden başka bir şey olmadığını ifade eden Lacan; ruhsal yapının da gösterenlerin etkileri yönünde işlediğini ve bunun üzerinde herhangi bir kontrol durumunun olmadığını ifade etmiştir. Özne için yapının seçimi aynı zamanda onun simgesele giriş şeklidir. Bu yüzden dil yapısı indirgenemezdir, başka bir ifadeyle, simgesele giriş özne olmaya giriş anlamına gelmektedir. Simgesel ise dilin ve kültürün düzenidir ve ensest yasağının veya baba metaforunun (paternal metaphor) işleyişi üzerinden farkında olunmayarak bilinçdışı üzerinden çocuğun, bu düzenin içine yazıldığı veya damgalandığı eş-zamanlı (synchronic) bir yapıdır (Lacan, 1953-63/2017). Simgesel kavramı ilk olarak, yapısalcı bir antropolog olan Fransız asıllı Levi-Strauss tarafından kan bağına dayalı ilişkilerin temel yapıları içinde işleyen değiş-tokuşun sadece doğayı kültüre dönüştüren bir yasa olarak ensest yasağını kurmakla kalmayıp aynı zamanda dilin ve kültürün simgesel tarafından bilinçdışı bir düzeyde işlediğini ortaya koymak için önerilmiştir (Dor, 1999). Lacan, Levi-Strauss'un yaklaşımını psikanalitik alana uygulayarak çocuğun bir yasa olarak ensest yasağına olan itaatinin onun aynı zamanda dile yani simgesele girişinin doğal bir sonucu olduğunu ifade etmiş ve yapısalcı dilbilim alanındaki bazı çalışmaları ödipal süreç ve dil arasındaki karmaşık ilişkiyi açıklamak için kullanmıştır. Roman Jakobson'un fonoloji çalışmalarını, Freud'un kendi torunundan bahsederken oynadığı bir oyunda çıkardığı seslerle ilişkilendiren Lacan; dil edinimi ile temel bastırma sürecinin bir arada gerçekleştiğini ifade etmiştir. Jakobson, her dilin yapısal olarak fizyolojik zıtlık olarak 12 çift kutuplu ses birimine indirgenebileceğini ifade

etmiştir. Örneğin Almanca'daki o/a arasındaki zıtlık buna örnek olarak verilebilir. Bu yüzden, Freud'un torunu ipe bağlı bir makarayı kendisinden uzağa fırlatırken ve çekerken sırayla çıkardığı Almanca sesler olan “Fort” ve “Da”, çocuğun annesinin gidişini ve gelişini simgeselleştirmesinin yanı sıra çocuğun aynı zamanda Almanca'nın farklı veya zıt kutuplu özelliklerini farkında olmadan edindiğini göstermektedir (Dor, 1998, 1999; Fink, 1995). Bu anekdotta çocuk; annesinin ortadan kaybolmasını, yani kaybı (loss) veya eksiği (lack) kontrol edebilmek için bir yandan sesleri coşkulu bir şekilde kullanmaya başlarken aynı zamanda kendisine rahatsızlık veren durumu da bastırmış olur ve böylece bilinçdışı oluşmaya başlayarak kayıp veya eksikle ilgili fonetik izlerin veya kalıntıların kaynağı haline gelir (Dor, 1998, 1999). Lacan, bu noktada Saussure'ün yaklaşımında vurgulanan dil (language)/konuşma (speech) ve gösteren (signifier)/gösterilen (signified) arasındaki farkları yeniden yorumlayarak bilinçdışının yapısı ile dilin yapısındaki işleyişin benzer şekillerde olduğunu ifade etmiştir. Saussure'e göre konuşma, insanın kontrolünün ötesinde dilin sistemleri tarafından işlemektedir. Gösteren ile gösterilen arasındaki sınır, farkında olunarak söylenen şey ile söylenemeyen veya üzeri çizilen şey (thing) arasındaki problemleri ilişkiyi ifade eder. Dolayısıyla anlam (meaning) kendini sürekli gösteren zinciri içinde ısrarla var ederken aynı zamanda hiçbir elementi de gösterilen olamaz (Dor, 1998, 1999; Miller, 1996). Böylece Lacan, gösterilenin her zaman gösterenin altında kayarak devamlı değiştiğini kabul etmek zorunda olduğumuzu ifade etmiştir (Lacan, 1966/2006).

Bu açıklamalara dayanarak nevroitik yapıdaki semptomun, hastanın söylemi içinde gösteren ikamesi (a signifying substitution) olduğunu ifade eden Lacan, başka gösterenlere izin veren serbest çağrışım yöntemi ile semptomun şifresinin çözülmeye ihtiyacı olduğunu belirtmiştir. Böylece semptom, sabit bir anlamı olmayan ama Freud'un *Rüyaların Yorumu*'nda belirttiği gibi *yoğunlaşma (condensation)* ve *yer değiştirme (displacement)* süreçlerinin bir sonucudur. Lacan'a göre, Freud'un *yoğunlaşma (condensation)* ve *yer değiştirme (displacement)* kavramları dildeki metaforik ve metonomik süreçleri ifade etmektedir. Bilinçdışı, dil gibi yapılandığı için dili yapılandıran senkronik ve diyakronik eksenler ile Freud tarafından tanımlanan yoğunlaşma ve yer değiştirme süreçleri arasında benzerlik vardır (Dor, 1998, 1999).

Temel Fantazi, Obsesyonel Yapı ve Baba İşlevi

Lacan, klinik yapılar arasındaki farklılıkları özne konumu üzerinden açıklayarak nevroitik yapıdaki özne konumunu Freud'un geliştirmiş olduğu temel fantazm (fundamental fantasy) kavramı üzerinden açıklamış ve temel fantazmın ise bölünmüş özne ve nesne arasındaki ilişki (S ◇ a) olarak yabancılaşma ve ayrışma süreçlerinden sonra oluştuğunu ifade etmiştir (Fink,

1995, 1997). Nevrotiklerdeki temel fantazinin oluşum sürecini Başka'yla ve Başka'nın arzusuyla ilişkili olarak açıklayan Lacan; çocuğun annesiyle, yani ilk Başka ile olan ilişkisinde annesinin eksiği veya arzusu aracılığıyla kendi eksiğinin veya arzusunun oluştuğunu ve kendi eksiğini veya arzusunu da yine temel fantazisi içinde Başka'nın arzusunun ne olduğuna dair yaptığı yorumlar üzerinden karşılamaya çalıştığını belirtmiştir (Fink, 1995, 1997). Lacan'a göre, Başka'nın arzusunun ne olduğuna dair kendi kendine oluşturduğu cevapları ancak temel fantazisi içinde oluşturabilen çocuk; temel fantazisi içinde genel olarak bölünmüş Başka'nın eksiğini (A) veya arzusunu hiçbir zaman bilemeyeceği için bu bilinmezlik aynı zamanda anguaza (angoisse) neden olabilmekte ve böylelikle fantazm anguazla ilişkili olabilmektedir. Freud, anguazın temel nedenini çocuğun anneden ayrışması olarak gösterirken; Lacan bu ayrışmanın eksikliğinin, başka bir ifadeyle, anneden ayrışamamanın aslında anguazı oluşturduğunu, yani *eksiklik deneyiminin eksikliğinin* anguaza neden olduğunu ifade etmiştir. Bu noktada Freud'dan farklı olarak anguazın nesnesinin *eksiklik deneyimi* olduğunu ifade eden Lacan, temel fantazm içinde bu nesneye (object petit a) yaklaştıkça anguazın oluşabileceğini belirtmiştir (Evans, 1996; Lacan, 1962-63/2014).

Histeride, bastırılanın (repressed) bedensel olarak geri döndüğünü ve histeriğin genellikle Başka'nın arzusunu sorguladığını ve merak ettiğini ifade eden Lacan; obsesyon da ise bastırılanın daha çok düşünce formu olarak geri döndüğünü ve obsesifin histerikten farklı olarak Başka'nın arzusundan kaçındığını veya bu arzuyu geçersizleştirmeye çalıştığını ancak obsesifin Başka'nın arzusuyla olan ilişkisinin geçersiz değil; aslında şekil değiştirerek gizlenmiş olduğunu ifade etmiştir. Böylece nevroitik ile pervert/sapkın arasındaki en önemli fark burada oluşabilmektedir çünkü pervert/sapkın, Başka'nın arzusuna veya eksiğine dair bilgisi tam ve kesin olduğu için kendisini bu eksikte Başka'nın arzusunun nesnesi ve aynı zamanda *jouissance*³1 olarak konumlandırırken; nevroitik aslında bu sorgulamayı sürdüren bir konumda yer almaktadır. Dolayısıyla, nevroitik yapının genel alt kategorileri olan obsesyon ve histeride Başka'nın arzusunun nesnesi, bilinmezlik veya bir muamma içinde sürdürülerek aslında temel fantazideki arzu sürdürülmüş olur. Böylece nesnenin bilinmezliği anguazla ilişkili olurken bu nesnenin bilinmesi ise *jouissance* ile ilişkili olabilmektedir. Genel olarak nevroitik yapıdaki fantazide arzu, *jouissance*'ın kesinliğine veya bilinirliğine karşı bir savunma olarak işlev görmektedir. Semptom ise genellikle bu savunmanın başarısızlığının bir sonucu olarak ortaya çıkar. Örneğin histerik yapıda arzusunun tatminine karşı, yani *jouissance*'a karşı bir isteksizlik söz konusudur. Ancak isteksizlik, histeriğin *jouissance* ile tüm ilişkisini kestiği anlamına gelmemektedir çünkü histeriğin *jouissance*'a karşı bir savunması olduğu gibi aynı

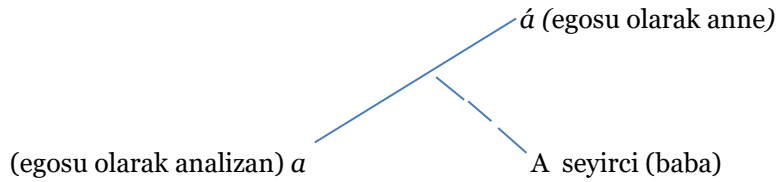
3 Cinsel çağrışımları da içinde barındıran kavram genel olarak zevk veya semptomla ilişkili acılı zevk anlamına gelmektedir (Evans, 1996).

zamanda bu savunmanın başarısızlığı da söz konusudur. Semptom olarak bastırılmanın geri dönüşü, savunmanın başarısızlığını ifade eden bir gösterendir. Dolayısıyla, semptomların içinde aynı zamanda *jouissance* vardır. Böylece histerik özne, savunmasını bu *jouissance*'a karşı sürdürmüş olur. Obsesyonel yapıda ise *jouissance*'a doğru aşırı bir yönelim olduğu gibi aynı zamanda bu *jouissance*'a yönelime karşı bir savunma söz konusudur (Soler, 1996). *Jouissance*'a doğru yönelim, perversiyon/sapkınlık yapısında olduğu gibi Başka'nın arzusunun nesnesi ve böylece *jouissance*'ı olmaya neden olabileceği için obsesif için bu durum tehdit edici bir unsurdur. Obsesyonel yapıda *jouissance*'a doğru aşırı yönelime karşı geliştirilen savunma, obsesifin hem Başka'nın arzusunu tatmin etmeye yani fallusu olmaya yönelik bir eğilimine hem de baba işlevinden dolayı suçluluk duygusuna neden olarak bu eğilimden uzaklaşmasına neden olur. Böylece obsesyonel yapıda, Başka'nın arzusuna yönelik bir yaklaşma kaçınma döngüsü gelişir. Yine obsesyonel yapıdaki semptomlar da birer gösteren ve bu savunmanın başarısızlığının birer sonucu olarak *jouissance* içerirler (Dor, 1999; Soler, 1996).

Obsesyonel yapıdaki temel fantazide obsesifin, kendi arzusunun veya *jouissance*'ının nesnesi ile Başka arasındaki ilişkiyi reddettiğini belirten Lacan, ki bu kendi arzusunun nesnesiyle karşılaşmaktan kaçınmanın başka bir yoludur, obsesifin Başka'nın arzusunu reddederek kendi fantazisini oluşturduğunu ve böylece Başka'nın arzusunu geçersizleştirmeye çalışırken aslında kendi arzusunu bir olanaksızlık veya imkansızlık (impossible) olarak sürdürdüğünü ifade etmiştir (Fink, 1997; Soler, 1996). Obsesifin fantazisindeki strateji özne tarafında olduğu için obsesif, öznenin yok oluşunun imkansız olduğunu göstermek için Başka'nın arzusunu boşa çıkarmaya çalışır. Dolayısıyla başlangıçta kendi talebinin (demand) nedeni olarak işlev gören nesnenin kaybı (örn., anne memesi) ile bu kaybı ancak Başka'nın arzusunu reddederek telafi etmeye çalışan ve böylece kendini tekrar kayıp nesneyle ilişkili bir biçimde kuran bir özne konumu söz konusudur (Fink, 1997) çünkü obsesifin fantazisinde, arzusunun ve *jouissance*'ın nesnesi ile karşılaşma içinde öznenin yok oluşu söz konusudur. Obsesif özne ise bu nesnenin etkisi altında gözden kaybolmayı reddederek kendisini yok edecek bir nesne olmadığını kanıtlamaya ve aslında kendi arzusunun ustası olduğunu göstermeye çalışıyor gibidir. Ancak obsesyonel yapıda Başka'nın arzusuyla bağlantı aslında yok değildir; bu arzu gizlenmiş veya bu arzusunun üzeri örtülmüştür (Soler, 1996).

Analitik deneyimin, karşılıklı olarak iki kişi (analist ve analizan) arasında değil; birç oyununa (köprü oyunu) benzer bir şekilde dört konumda yaşandığını ve bunu da L şeması üzerinde tarif eden Lacan; analistin, analizanın egosunu güçlendirmeye yönelik yaklaşımının analitik deneyimi imgesel bir düzeye indirgediğini ifade etmiştir. Lacan'a göre analizanın, analistin egosu ile özdeşleşimini teşvik eden imgesel ilişki ile analitik deneyimden uzaklaşmaktadır, çünkü analitik deneyim imgeselde değil, simgeselde olmalıdır. Bu nedenle

analizanın aktarımının, analist ile karşılıklı bir ilişki olan imgeselde değil; simgeselde, yani Başka'ya göre konumlandığı şeklinde ele alınması gerekmektedir. Obsesyonel yapıdaki öznenin arzusu, genel olarak fallik yani baba işlevine göre konumlandığı için analitik deneyimde analizanın aktarımının Başka'ya göre konumlandığı şeklinde ele alınması, bu aktarımın aynı zamanda öznenin baba işleviyle olan ilişkisi bağlamında ele alınması anlamına gelmektedir. Obsesifin L şemasında, simgesel eksenini şematik olarak kısmen kırparak bölünmüş özne (S) konumunun eksik, daha doğrusu gizlenmiş olduğunu ifade eden Lacan; obsesifin bir yandan egosu üzerinden annesiyle özdeşleştiğini, böylece görünürde babasının arzusunu yok ettiğini ama aslında obsesifin gizlenmiş olan bilinçdışı öznesinin, babasıyla özdeşleşerek kendisini sahneyi gözlemleyen bir seyirci olan Başka'da konumlandığını ve ölü taklidi yaparak Başka'yı korumaya çalıştığını ifade etmiştir (Fink, 2004; Lacan, 1956-57). Lacan'a göre obsesyonel yapıda bilinçdışının öznesi burada, analizanın egosu ve bilinçdışı öznesi ile analistin egosu ve Başka konumları olarak dört konumda oynanan oyundan çekilerek Başka'nın konumunda seyirci olarak bekler (bkz. Şekil 1). Obsesif, bir yandan egosu aracılığıyla bu oyuna dahil olurken aynı zamanda bilinçdışı arzusu yokmuş gibi ölü taklidi yaparak Başka'nın konumunun olduğu yerde seyirci olarak babasıyla özdeşleşir ki bu aynı zamanda obsesifin fantazmındaki ölü babadır, yani simgesel olandır. Bu noktada, histeriğin kendi arzusunu tatminsiz bırakarak aslında arzusunu sürdürmeye çalıştığını ve bunu gerçekleştirmek için Başka'nın önünde oynanan sahneyle özdeşleştiğini belirten Lacan; obsesifin ise kendi arzusunu bir imkansızlık içinde sürdürüp Başka'nın arzusunu olumsuzlayarak hem kendisini hem de analisti seyirci konumuna koyduğu bir oyunu yine kendisinin sahnelediğini belirtmiştir (Grigg, 2008; Lacan, 1956-57, 1966-71/2006; Soler, 1996).

Şekil 1. Obsesyonel yapının L şeması

Lacan, nesne ilişkileri seminerinde ve yazılarında (Ecrits), obsesyonel yapıdan bahsederken bu konuda imgesel karşılıktan (imaginary reciprocity) söz ederek öznenin nesne ile özdeşleşip kendisi için önemli olan nesnenin yerine geçtiğini ve böylece kendi kendisinin bir dublörü gibi davrandığını belirtmiştir. Bu durumu aynı zamanda bir sirkte birbirini yönlendirerek oynayan iki palyaçoya benzeterek obsesifin bir yandan görünürde Başka'yı yok eden bir oyunu sergilediğini ama aslında dönüp dolaşıp yine Başka'yı korumak için mücadele

ettiğini belirtmiştir. Obsesif, bir yandan oyunu sergilerken aynı zamanda Başka'nın konumunda seyirci olarak yer alır ve kendini tüm savrulmalardan korumaya çalışır, yani ölü taklidi yaparak aslında ölümden korunmaya çalışır. Dolayısıyla egosu üzerinden nesne ile özdeşleşen özne, bu oyunu imgesel düzeyde oynayarak bilinçdışı özneyi gizlemiş olur. Lacan'a göre obsesif hastaların agresivite analiz etmektense hastalara, ebeveynlerinden biri tarafından diğer ebeveynin arzusunun karşı oluşturulan ölümcül oyunun nasıl yutturulduğunu göstermek daha önemlidir (Fink, 2004; Lacan, 1966-71/2006). Bu ölümcül oyunda obsesif, aslında Başka'nın arzusunun reddederken aynı zamanda Başka'nın kastrasyonunu da reddetmiş olur çünkü Başka'nın kastre oluşunun anlamı aslında onun her şeye sahip olmadığı ve böylece eksik olduğudur (A). Obsesifin, Başka'nın kastre olduğunu reddetmesinin nedeni ise Başka'nın obsesifin düşünemeyeceği bir şey istemesinden kaynaklanır. Bu, belki de onun varlığıdır ki obsesif genellikle *ölü müyüm diri miyim (Am I dead or alive?)* diye sorgular. Bu yüzden Başka'nın arzusunun kaynaklı angustanın obsesifi sarması yerine Başka'nın eksikliğini reddetmek obsesif için daha iyidir. Ancak obsesifin arzusu Başka'nın arzusu olduğu için obsesif aynı zamanda kendi kastrasyonunu da reddetmiş olur (Soler, 1996). Lacan, nesne ilişkileri seminerinde bu durumu, obsesifin kendisi için önemli olan nesne ile özdeşleşmesi üzerinden açıklar ki bu da genellikle ilk Başka konumundaki anneye (mOther) denk gelmektedir. Bu nedenle simgesel yerine imgesel karşılık ifadesini kullanarak obsesifin egosu üzerinden annesiyle özdeşleştiğini ve baba işlevi üzerinden oluşan bilinçdışı arzusunun da gizlendiğini ifade etmiştir. Obsesyonel yapıdaki özne bir yandan ilk Başka konumundaki annesinin söylemi içindeki imgesel baba figürü üzerinden Başka'nın arzusunun tatmin etmeye yönelirken aynı zamanda baba metaforu üzerinden kurulan simgesel babanın yasasından dolayı suçluluk hissederek geri çekilip annenin fallusu olmaktan korunmaya çalışır ve böylece Başka'nın arzusunun reddeder (Grigg, 2008; Lacan, 1956-57). Diğer bir ifadeyle obsesif, kendi varlığına bir tehdit gibi gördüğü Başka'nın (mOther) arzusunun ve kastrasyonunu reddederken aslında kendi arzusunun muhafaza etmeye çalışarak Başka konumundaki simgesel babayı korumaya çalışır. Bu açıklamalar bağlamında, obsesyonel yapıda imgesel baba figürü üzerinden anneye ego üzerinden kurulan ilişki, yani imgesel özdeşleşim, L şeması üzerinde (bkz. Şekil 1) imgesel ekseninde oluşurken bilinçdışı öznenin konumlandığı yer ise simgesel baba işlevi üzerinden oluşarak simgesel ekseninde Başka'yı korumak için Başka'nın konumlandığı yerde seyirci konumundadır (Fink; 2004; Lacan, 1966-71/2006).

Buraya kadar Lacanyen yaklaşımda genel olarak nevrotik yapı ve baba işlevi arasındaki ilişkiler kuramsal olarak incelenmeye çalışılmış ve bu ilişkilerin obsesyonel yapıdaki yansımaları ele alınmıştır. Bundan sonraki bölümde bu kuramsal bilgiler bağlamında Lacanyen oryantasyonlu süpervizyon bağlamında analitik yönelimli terapi sürecine dahil

olmuş N. Bey vakası, obsesyonel yapısının özellikleri ve baba işleviyle ilişkileri bağlamında incelenerek ilgili literatür çerçevesinde tartışılacaktır.

Vaka Örneği: N. Bey

Melman (2003), obsesyonel yapıdaki parçaların tek başlarına net olsa da bir araya geldikleri zaman karmaşık bir klinik tablo oluştuğunu ifade ederek asıl dikkat edilmesi gereken yerin obsesifin dili yani simgesel olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla bu bölümde analitik yönelimli terapi sürecine dahil olmuş bir vakanın terapi sürecinde obsesyonel yapılanmasıyla ilgili olduğu düşünülen özellikleri ve bu özelliklerin baba işleviyle olan ilişkisinin simgesel yapısı, Lacanyen yaklaşım bağlamında incelenmeye çalışılmıştır.

N. Bey, terapiye anksiyete ve buna bağlı fiziksel semptomlar (bağırsak ve üşütme benzeri semptomlar) nedeniyle başvuran erkek bir hastadır. Kendisi 30'lu yaşlarında mühendislik alanında doktora yapmaktadır. Yaklaşık bir buçuk yıl süresince kendisiyle toplam 33 psikoterapi seansı gerçekleştirilip bu seansların psikanalitik yönelimli süpervizyonu Lacanyen oryantasyonuna göre alınmıştır. Anne ve babası ayrı olan N. Bey'in babası 60'lı yaşlarında olup mesleği inşaat mühendisliğidir. Yakın bir zamanda N. Bey'in ifadesiyle "*beyin damarlarında tıkanıklık problemleri yaşadığı için kısa süreli hafıza sorunları yaşamaya başlamıştır*". N. Bey babası için "*aşırı fedakar, konforunu düşünmedi, fazla mükemmelliyetçiydi*" diye ifade etmiştir. Annesi 50'li yaşlarında ve bankacı olup onunla ilgili "*psikolojik yardım alıyor, geç gelirdi*" diye ifade etmiştir. Yine annesi için "*garip bir şikayeti vardı*" dediği söylemiyle ilgili annesinin kendisine "*seninle vakit geçiremedik, baban aldı aldı dağlara götürdü*" diye kendisine yakındığını belirtmiştir. Kız kardeşi A. Hanım (19) mühendislik alanında lisans öğrencisi olup N. Bey ile birlikte yaşamaktadır. A. Hanım için "*samimiyetine sonuna kadar güvenebileceğim tek kişi, ben detaycıyım A. sonucu*" diye ifade ederek kendisini A. Hanım'la karşılaştırdığı bir durumda "*handcraft işleri*" diye ifade ettiği bir durum için "*A., bunu nasıl işlevsel hale getirebilir buna bakar, ben bunun nasıl daha iyisini yaparım diye problem getiririm ama devamını getirmem, sorgulamaya devam ederim*" diye ifade etmiştir. Kız arkadaşı K. Hanım'la ise yaklaşık 3 yıllık bir ilişkisinin olduğunu ve kendisinin Amerika'da mühendislik alanında yüksek lisans yaptığını ve onunla görüşme sıklığını "*seneden seneye, senede üç defa 1-2 hafta*" diye belirtmiştir. N. Bey, semptomlarının ilk olarak terapi sürecine başlamadan yaklaşık 3 yıl önce tatildeyken kendisinde "*üşütme benzeri problemler, bağırsak problemleri, ishal, ateş basmaları ve kulak tıkanıklığı*" şeklinde başladığını ve tatilden sonra yüksek lisans tezine yoğunlaşp tezini bitirdiği gibi kendi söylemiyle "*çöküş, kararsızlık ve gelecek kaygısı*" yaşadığını ifade etmiştir. Benzer şikayetleri bir yıl sonra doktora başvurusu için kız arkadaşının yanına Amerika'ya gittiğinde orada

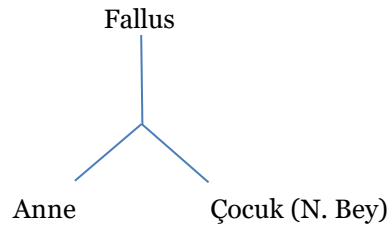
tatildeyken de yaşadığını belirten N. Bey bu durumu “yaklaşık iki ay boştu, sabah ayağa kalkmaya enerjim olmuyordu, sürekli bir ağlama hali, korkmuş gibi hissediyordum, ama bir şeyden de korkuyor değildim” diye ifade etmiştir. N. Bey terapi sürecine başlamadan üç yıl önce tatildeyken yaşadığı bu problemlerden yaklaşık bir ay sonra da üniversitenin sağlık merkezine giderek burada anksiyetesine yönelik ilaç tedavisine başlamıştır. Ancak ilacı gerek zaman zaman almayı unutmaması gerekse de bir etkisini görmemesi nedeniyle yaklaşık iki yıl sonra kullanmayı bıraktığını ifade etmiştir.

N. Bey, ilk seansta babasıyla ilgili “çocukluğuma dair net bir anım” diye ifade ettiği durumda arkadaşıyla oynadığı bilgisayar oyunu sırasında babasının N. Bey’in arkasından seslenerek kendisine “oğlum düzgün oynasana” diye ifade ettiğini ve kendisinin de terapi seansı sırasında bu durumu anlatırken “belki duvarlara çarparak ilerliyorum” ve “nasıl yapılması gerektiğinin söylenmesinden çok hoşlanan biri değilim”, “yöntemcidir, yönlendirmeleri vardı, aşırıya kaçtığını düşünüyorum” diye ifade etmiştir. Yine aynı seansta N. Bey’in semptomları veya rahatsızlığını tarif etmek için kullandığı bir metafor olan “endişe çukuru” ile ne demek istediği sorulduğunda “karamsarlığa düşme, bir şey yapamaz hale gelmek, birilerinden medet umuyorum, çocuk ve babası arasındaki ilişki aradığım şey, ne zaman istersem doğru yolu gösteren figür yok, ürkütücü, büyümüş olmak ürkütücü, çünkü karar vermem lazım” diye ifade etmiştir. N. Bey’in, babasının onu yönlendirmesinden rahatsız olduğunu ifade etmesi ve aynı seansta “endişe çukuru” diye ifade ettiği durumu betimlemek için “çocuk ve babası arasındaki ilişki aradığım şey” diye ifade etmesi, N. Bey’in obsesyonel yapıda olduğunu düşündüren söylemlerinden biridir. Şöyle ki N. Bey, “çocukluğumdaki anım” diye bahsettiği durumda bir yandan imgesel baba figürü üzerinden Başka’yı reddederek onunla inatlaşma konumunda olmakta (L şemasında imgesel ekseninde), aynı zamanda “endişe çukuru” diye ifade ettiği durumda da “doğru yolu gösteren figür” diye ifade ettiği simgesel babayla (L şemasında simgesel ekseninde) özdeşleşerek, obsesifin fantazmındaki (S ∞ a) imkansız arzuyu sürdürerek aslında simgesel babayla ilişkili olan Başka’nın konumunu sürdürmeye çalışmaktadır (Dor, 1999; Lacan, 1956-57). Dolayısıyla N. Bey’in, bir yandan babasının söylemini reddeden bir konumda yer alarak (düzgün oynamak yerine duvarlara çarpmak) Başka’nın arzusunu imgesel karşılık ilişkisi içinde imgesel baba figürü üzerinden görünürde reddetmesi ama aynı zamanda kendi arzusunu simgesel baba işlevi üzerinden gizil olarak sürdürmeye ve böylece Başka’yı reddetmek yerine Başka’ya göre konumlanmaya çalıştığı düşünülmüştür. Örneğin bir seansa gecikme durumunu önceden haber veren N. Bey, lisans öğrencilerini bir deney hakkında bilgilendirmeyi gönüllü yaptığını gecikme nedeni olarak ifade ettikten sonra bu durumu “babamlık” olarak ifade ederek bu ifadesi üzerinde durulduğunda ise “fazla mı özverili acaba”, “keyif aldığım bir şey”, “babamın kusuru çok iyi olması, neticede

sağlığını bozdu” diye ifade etmiştir. N. Bey’in babasıyla ilgili bu söyleminin de obsesyonel yapının L şemasında (bkz. Şekil 1) imgesel ve simgesel eksenlerin kesişimi olarak N. Bey’in hem imgesel baba figürü üzerinden semptomlarını ve semptomları üzerinden edindiği *jouissance*’ını hem de simgesel baba işlevi üzerinden Başka’ya göre konumlanarak arzusunu gizil olarak sürdürmekle ilişkili olabileceğini düşündürmüştür. Ayrıca, semptomlarını ifade etmek için N. Bey’in kullandığı “*endişe çukuru*” metaforundaki “*çu-kur*” ve ilk iki harfin yeri değiştirilerek oluşan argo “*u.kur*” metaforları (*kur* ve *u.kur*) aynı zamanda cinselliği çağrıştıran N. Bey’in semptomları ve *jouissance*’ı arasındaki ilişkiyi düşündürmüştür. Bu durum, obsesyonel yapıda genel olarak obsesifin kendi eksikliğini veya arzusunu gösterenlerle veya metaforlarla tıkaması ve böylelikle de obsesyonel semptomların aynı zamanda bir *jouissance* aracı olmasıyla da ilişkili bir durumdur (Soler, 1996). Yine N. Bey’in söylemindeki zıtlık veya paradoks durumlar, örneğin yönlendirici olduğu için N. Bey’in, babasıyla ilgili şikayeti ve aynı zamanda N. Bey’in kendisini yönlendirecek bir baba figürü arayışında olması, Lacan’ın obsesifin söylemindeki zıtlıklar veya çelişkiler için kullanmış olduğu “kontrast mimarisi” kavramıyla da örtüşmektedir (Fink, 2004; Lacan, 1966-71/2006, 1953-63/2017).

N. Bey, annesinden bahsederken genel olarak onunla “*isteklerinin çatıştığını*” ifade ederek annesinin daha önceki yakınması olan *babasından dolayı beraber vakit geçirememek* (*seninle vakit geçiremedik, baban aldı aldı dağlara götürdü*) durumuna benzer şekilde kendisi de annesiyle ilgili “*Çok zaman geçiremedik beraber, ama en sıkıntılı zamanlarımda annemi aradım hep. Çok konuşur hiç dinlemez. Evde kızan bir taraftı. Nedense asabi oluyorum bende kalmaya geldiğinde. Oyuncakları toplamamı bile sert bir dille söylerdi, ses tonu olarak var. Babam bağırarak sorunların çözülemeyeceğini öğretirdi. O zaman anneme de söylesin. Boynuz kulağı geçermiş, şu an boynuz olmuş durumdayım.*” diye ifade etmiştir. N. Bey’in bu söyleminde dikkati çeken ilk durum kendisinin psikoterapi için başvurusu yapmasına neden olan semptomlarından biri olan “*kulak tıkanıklığı*” ile annesinin çok konuşup hiç dinlememesi ve N. Bey’in bunu “*sert bir dil*” metaforuyla ifade edip bu metaforu metonomik olarak “*ses tonu*” şeklinde açması arasındaki ilişkidir. Bu durum, N. Bey’in söyleminde öncelikle annesiyle ilgili ifade ettiği “*sert bir dil*” metaforunun, onun semptomlarından biri olan “*kulak tıkanıklığı*”na karşılık gelen bir gösteren olabileceğini düşündürmüştür. Ayrıca N. Bey’deki “*kulak tıkanıklığı*”, “*ses tonu yükseltilmesin*” diyen babasının söylemiyle örtüşerek N. Bey’in babasıyla olan özdeşleşimini de düşündürmüştür. Dikkati çeken diğer bir durum ise N. Bey’in babasının, sorunların çözümüne ses tonunun yükseltilmeden yaklaşılması gerektiğine dair öğüdünün annesi üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını ifade ettiği durumdur (*O zaman anneme de söylesin.*). Burada babasıyla olan özdeşleşimini düşündüren başka bir örnek de N. Bey’deki “*kulaklarını tıkama*” ile babasındaki

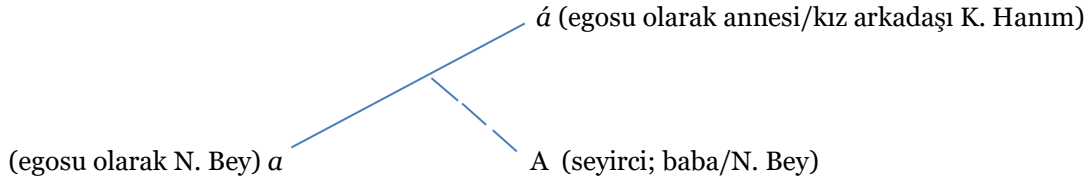
“*bey-in damarları tıkanıklığı*” metaforlarındaki ortak bir gösteren olan “*tıkama*” metaforudur. Bu söyleminden sonra N. Bey, kendisini “*boynuz*” metaforuyla özdeşleştirmiştir (*Boynuz kulağı geçermiş, şu an boynuz olmuş durumdayım.*). Bu durum, Lacan’ın bir yandan nesne ilişkileri seminerinde obsesif yapıyı açıklarken kullandığı sirk oyunu benzetmesinde ifade ettiği gibi N. Bey’in de L şemasında imgeselde, bir yandan annesi ile ego karşıtlığı üzerinden ilişki kurarken aynı zamanda kendi arzusunu gizleyerek (ateş hattından uzak tuttuğu) babası ile “*boynuz*” metaforu üzerinden Başka olarak özdeşleştiği bir obsesif yapılanma özelliğini düşündürmüştür. N. Bey’in durumunda, obsesyonel yapılanmasıyla ilişkili olarak bir yandan, “*boynuz*” (*boy’unuz, oğlunuz*) kulağı (*tıkanıklığı ile özdeşleştiği babasını*) geçiyor söylemi, N. Bey’de imgesel baba figürü üzerinden annesinin arzusunu tatmin etmeye yönelik bir eğilime neden olurken bir yandan da simgesel babanın yasasından dolayı fallus olma eğilimini asla gerçekleştirilmeyerek semptomları üzerinden bundan kaçındığı bir durumu düşündürmüştür. Ayrıca N. Bey’in, annesinin arzusunun fallusu olmaya yönelik eğilimini ve simgesel babayı annesinin söylemi üzerinden edinmiş olduğu imgesel baba figürü üzerinden sağladığı düşünüldüğünde, bu durum aynı zamanda Lacan’ın imgesel baba figürünün simgesel babaya bir yatırımı olduğu görüşüyle de örtüşmektedir (Dor, 1999; Fink, 2014; Grigg, 2008; Lacan, 1956-57, 1966-71/2006). Böylece Lacan’ın nesne ilişkileri seminerinde bahsettiği, obsesifin bir aktör olarak bir yandan kendi egosuyla annesinin egosu arasında bir oyunu sahneleyip Başka’yı (simgesel baba) annesi için reddeden bir görüntüde, durumu manipüle etmeye çalışması ve Başka konumuna geçerek aynı zamanda seyirci hatta ölü taklidi yapmasının asıl amacının, yani bilinçdışı arzusunun, Başka’yı korumak olduğu görüşünün (Lacan, 1956-57), N. Bey’in, ebeveynleriyle ilişkisi için tarif ettiği söylemi için de geçerli olabileceğini düşündürmüştür. Çünkü arzunun göstereni olarak fallus nihayetinde baba işlevi üzerinden fonksiyonunu sağlamaktadır, ancak N. Bey’in obsesyonel yapısıyla da ilişkili olarak buradaki üçlü ilişki (anne-çocuk-fallus) imgesel bir düzeydedir. Bu nedenle üçlü ilişki, simgesel kastrasyonun sonuçlanabileceği simgesel baba üzerinden değil, imgesel baba figürü üzerinden sağlanmıştır (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. İmgesel Üçlü

N. Bey'in terapi sürecinde kendini çalışma ve seans sayısını arttırma motivasyonu dikkate alınarak haftalık seans sayısı ikiye çıkarıldıktan sonra N. Bey, çoğunlukla kız arkadaşı K. Hanım'dan bahsetmeye başlamıştır. Bir seansta kız arkadaşıyla ilgili “*O gelince anksiyetenin fizyolojik etkileri oluyor, bir süre ayrı kalalım demiştim, kaç kere kovaladım.*” diye ifade ettikten sonra gülümseyerek “*Kadınlar tarafından dinlenmiyor olmak bir erkeğin hoşuna gidebilecek en tatlı klişedir.*” diye ifade etmiştir. N. Bey'in bu söyleminde dikkati çeken durum, özellikle ilk seansta babası hakkında ifade etmiş olduğu *çok özverili olması nedeniyle fiziksel sağlığının bozulması (beyin damarlarında tıkanıklık)* ve bir süre sonra da babasının annesiyle ayrılması durumu ile N. Bey'in kız arkadaşı K. Hanım ile ilişkisinde yaşadığı bazı durumların benzerliği veya babası ve annesi arasında yaşanan benzer bir durumun, N. Bey ile kız arkadaşı K. Hanım arasındaki tekrarıdır. N. Bey de imgesel baba figürü üzerinden babasıyla özdeşleşip kız arkadaşı K. Hanım'la bir araya geldiğinde kendi fiziksel sağlığının bozulduğu bir durumu yaşayabilmektedir (örn., *anksiyetenin fizyolojik etkileri*). Böylece babasının yaşamış olduğu “*beyin damarı tıkanıklığı*”na karşılık olarak, N. Bey'in “*kulak tıkanıklığı*” semptomunu kız arkadaşıyla bir araya geldiğinde, annesi veya kız arkadaşının ses tonuna karşılık olarak yaşadığı benzer bir durum söz konusudur. N. Bey'in annesi için ifade etmiş olduğu “*çok konuşur hiç dinlemez*” ifadesi ile kız arkadaşı K. Hanım hakkında ifade ettiği “*kadınlar tarafından dinlenmiyor olmak bir erkeğin hoşuna gidebilecek en tatlı klişe*” söylemi, N. Bey'in, temel fantazisinde (S ◇ a) annesi ile imgesel baba figürü üzerinden kurmuş olduğu imgesel karşılık ilişkisini, kız arkadaşı K. Hanım'la da benzer şekilde sürdürdüğünü düşündürmüştür. Ayrıca, bir yandan yakındığı bir durum olarak annesinin ve kız arkadaşının kendisini dinlemediğini ifade ederken aynı zamanda gülümseyerek bu durumu “*tatlı bir klişe*” olarak ifade etmesi; N. Bey'in, obsesyonel yapısıyla ilişkili olarak semptomun, savunmanın bir başarısızlığı olduğu ve *jouissance*'a doğru aşırı yönelimin ortaya çıkmasına karşı geliştiği görüşüyle de örtüşmektedir çünkü obsesyonel yapıda *jouissance* tarafından ele geçirilme söz konusudur; çocukluktaki cinsel deneyimler buna neden olmuştur; ancak obsesif, baba metaforundan dolayı, suçluluk duygusunun da etkisiyle, *jouissance*'a doğru aşırı çekilmeye karşı bir savunma ve bu savunmanın bir başarısızlığı olarak semptom geliştirmektedir (Soler, 1996).

Böylece, N. Bey'in kendisi ve annesi (mOther) arasında imgesel baba figürü üzerinden imgesel karşılık içinde gelişen fantazmatik ilişkinin (S ◇ a) aynı zamanda N. Bey ve kız arkadaşı K. Hanım arasında olduğu ve L şemasında N. Bey ile annesi arasındaki benzer imgesel ilişkinin N. Bey ve kız arkadaşı K. Hanım arasında tekrar ettiği söylenebilir (bkz. Şekil 3).

Şekil 3. N. Bey'in obsesyonel yapısının L şeması

Genel olarak, N. Bey'in terapi süreci içerisindeki söylemleri dikkate alındığında; onun baba işleviyle olan ilişkisinin, annesiyle imgesel karşılık içinde yine annesinin söylemi içinde edinmiş olduğu imgesel baba figürüne göre oluştuğu ifade edilebilir. Baba işlevi üzerinden oluşan imgesel baba figürünün aslında simgesel babaya bir yatırım olduğu düşünüldüğünde, N. Bey'in de imgesel baba figürü üzerinden simgesel babayla ve simgesel babanın yasası ile karşılaştığı için Başka'nın arzusunun fallusu olmaya ve dolayısıyla *jouissance*'a doğru aşırı çekilmeye karşı bir savunma ve bu savunmanın bir başarısızlığı olarak Başka'nın arzusunu reddetme eğiliminde olduğu ve böylece kendi arzusunu bir imkansızlık içinde sürdürdüğü düşünülmüştür (Dor, 1999; Soler, 1996).

Sonuç

Ödipal dönem öncelikle çocuğun annesinin fallusuyla özdeşleştiği konumu bırakarak başka bir konum olan fallusa sahip olma aşamasına geçmesiyle, yani simgesel kastrasyona dahil olmasıyla gerçekleşen bir süreçtir. Bu süreç, *Baba-nın-Adları (Des noms-du-père)* metaforu üzerinden baba işlevini sağlayarak ruhsal yapıların oluşumunu belirler. Baba işlevi, öznenin arzusuyla ilgili bir düzenlemeyi sağladığı gibi aynı zamanda bir uyumsuzluğu da beraberinde getirmektedir. Bu yüzden, ödipal dönemdeki babanın sadece normatif değil aynı zamanda patojenik özellikleri vardır. Lacan, gerçek, imgesel ve simgesel baba kavramlarını geliştirerek, özellikle imgesel baba figürünün obsesyonel yapının nedenini anlamada önemli olduğunu ve simgesel baba ile özdeşleşmenin imgesel baba üzerinden gerçekleşerek simgesel kastrasyonu sağladığını belirtmiştir (Dor, 1999; Grigg, 2008).

Genel olarak, öznenin baba işleviyle ilişkisi bağlamında oluşan ruhsal yapılardan biri olan nevrotik yapıdaki fantazm yapılanırken histerik, kendisini bu fantazmın içinde Başka'da eksik olan nesne olarak inşa ederken; obsesif ise bu eksikliği, dolayısıyla Başka'nın arzusunu redderek, aslında kendi arzusunu bir imkansızlık olarak sürdürür çünkü Başka'nın arzusu ile bağlantı obsesyonel yapıda sorgulanmaz, aksine bu sorgulamadan kaçınılır. Bu durum obsesifin, Başka'nın arzusu ile bağlantısının olmadığı anlamına gelmez, aksine bu bağlantı gizlenmiş veya üzeri örtülmüştür. Bu yüzden obsesifin analitik yönelimli bir psikoterapi sürecine başlarken aynı zamanda bir histerizasyon sürecinden geçmesi gerekir. Histerizasyon

arzuyla, özellikle de Başka'nın arzusu ile ilişkisi bağlamında konum değişikliğini ifade eder (Soler, 1996). N. Bey'in terapi sürecine başladıktan sonra bir histerizasyon sürecinden geçerek ilerleyen seanslarda kendisi için önemli sorgulamalar içerisine girip obsesyonel yapısıyla ilgili olarak annesinin söylemindeki imgesel baba figürü üzerinden geliştirmiş olduğu imgesel özdeşleşimini sorguladığı gözlenmiştir. Örneğin, ilk seanslarda N. Bey; annesinin, babasına ve kendisine yönelik sürekli şikayet halinde olduğu durumdan bahsederken daha sonraki seanslarda bu durumu sorgulayan bir konuma geçmiştir. Bir seansta “*annemden kendimden hoşuma gitmeyen bir kusur görüyorum, sürekli şikayet etmek*” diye ifade ederek, bir yandan annesiyle ilişkisindeki konumunu sorgulaması, N. Bey'in aynı zamanda histerizasyon üzerinden simgesel kastrasyon ile sonuçlanan simgesel babaya olan yönelimini düşündürmüştür. N. Bey, ilerleyen seanslarda da annesi ile olan imgesel düzeydeki ilişkisini sorgulamasına benzer şekilde kız arkadaşıyla ilişkisindeki arzusu ve dolayısıyla da Başka'nın arzusuyla ilgili daha fazla sorgulamalar içerisine girmiştir. Bu gelişmeler, Lacanyen yaklaşımda özellikle obsesyonel yapıda, simgesel kastrasyonla ilişkili olan simgesel babanın, imgesel baba figürü üzerinden çalışılarak sağlandığı görüşüyle de örtüşmektedir (Dor, 1999).

Özetle, Lacan'ın psikanalizde baba sorununu netleştirmesinin getirdiği önemli yeniliklerden biri de obsesyonel yapıya yönelik psikanalitik tedavi yaklaşımında baba işlevinin hangi bağlamda değerlendirilebileceğine dair yeni bir perspektif sunmasıdır. Lacan'a göre obsesyonel yapıdaki agresifliğin kökeni oidipus kompleksidir ama oidipus kompleksi imgesel, imgesel ve gerçek açısından ele alındığında süperegö simgesel babadan değil; imgesel babadan gelir. Bu aynı zamanda ego ideali ve süperegö arasındaki ayrımla da desteklenir. Ego ideali, yasanın içselleştirilmesi ve imgesel baba ile desteklenen özdeşleşim ile ilgiliyken süperegö ise yasanın kavramsallaştırılması ve aktarımındaki hata olarak imgesel baba ile ilişkilidir (Grigg, 2008). Böylece, obsesyonel yapıdaki öznenin analitik deneyim içinde imgesel babayla ilişkili olan imgesel kastrasyonu aynı zamanda öznenin arzusunun yörüngesini üreterek onun histerizasyon sürecinde Başka'nın arzusunu merak ettiği bir konuma geçmesini sağlar. Histerizasyonda ise özne bir cevap beklentisiyle terapisti bildiği varsayılan özne konumuna koyarak kendisini bir soru olarak sunar. Böyle bir durumda terapist ise soruyu histerizasyon sürecinden geçen obsesyonel yapıdaki özneye yönelterek onun kendisi üzerinde çalışmasını ve böylece zamanla imgesel baba işlevi üzerinden imgesel kastrasyona dahil olmasını destekleyen bir konumda yer alabilir (Soler, 1996). Benzer şekilde N. Bey de terapi seansları ilerledikçe bir histerizasyon sürecine dahil olarak kendi arzusuyla ilgili çeşitli sorgulamalar içerisine girmiş ve kendisini daha fazla çalışmaya başlamıştır. Yani imgesel baba figürü ile ilişkili imgesel düzeydeki ilişkilerini çalıştıkça imgesel baba işleviyle ilgili imgesel kastrasyona daha fazla dahil olmuştur. Son olarak, bu çalışmanın obsesyonel yapıda baba

işlevinin rolüne ve obsesyonel yapının analitik yönelimli psikoterapi sürecine dair önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bununla beraber bu çalışmanın, bir vakanın analitik yönelimli terapi sürecinin incelenmesine dayanması, çalışmanın genel bir sınırlılığı olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle, ileride obsesyonel yapı ve baba işlevi arasındaki ilişkinin daha fazla sayıdaki vaka örnekleri üzerinden çalışılması, bu konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayabilecek ve bu konuyla ilgili Lacanyen literatüre daha fazla katkı sunabilecektir.

Kaynakça

- Dor, J. (1998). *Introduction to the Reading of Lacan: The Unconscious Structured Like a Language*. New York: Other Press.
- Dor, J. (1999). *The Clinical Lacan*. New York: Other Press, LLC.
- Evans, D. (1996). *An Introductory Dictionary of Lacanian Psychoanalysis*. London: Routledge.
- Fink, B. (1995). *The Lacanian Subject: Between Language and Jouissance*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Fink, B. (1997). *A Clinical Introduction to Lacanian Psychoanalysis: Theory and Technique*. Cambridge: Harvard University Press.
- Fink, B. (2004). *Lacan to the Letter: Reading Ecrits Closely*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Fink, B. (2014). *Against Understanding, Cases and Commentary in a Lacanian Key, Volume 2*. London and New York: Routledge.
- Freud, S. (2010). Notes upon a case of obsessional neurosis (I. Smith Çev.). I. Smith (Ed.), *Freud-Complete Works* içinde (ss. 2125-2194). London, England: Hogarth Press. (1909)
- Freud, S. (2010). Negation (I. Smith Çev.). I. Smith (Ed.), *Freud-Complete Works* içinde (ss. 4140-4143). London, England: Hogarth Press. (1925)
- Grigg, R. (2008). *Lacan, Language, and Philosophy*. Albany, New York: State University of New York Press.
- Lacan, J. (1956-1957). *The seminar of Jacques Lacan, book IV: The object relations & Freudian structures*. (C. Gallagher, Çev.). Erişim adresi <http://www.lacaninireland.com/web/translations/seminars/>
- Lacan, J. (2001). *Ecrits: a Selection* (A. Sheridan, Çev.). London and New York: Routledge Classics. (1966)
- Lacan, J. (2006). *Ecrits: The First Complete Edition in English* (B. Fink, Çev.). New York: W. W. Norton & Company. (1966-1971)
- Lacan, J. (2014). *Anxiety: The Seminar of Jacques Lacan: Book X* (A. R. Price, Çev.). Cambridge: Polity Press. (1962-1963)
- Lacan, J. (2017). *Baba-nın-Adları* (M. Erşen, Çev.). İstanbul: MonoKL. (1953-1963)
- Leader, D. (2016). *Delilik Nedir?* (B. E. Aksoy, Çev.). İstanbul: Encore Yayınları.
- Melman, C. (2003). On obsessional neurosis. Slavoj Žizek (Ed.), *Jacques Lacan, Critical Evaluations in Cultural Theory, Volume I: Psychoanalytic Theory and Practice* içinde (ss. 117-125). London and New York: Routledge.
- Miller, C. (1996). An introduction to seminars I and II: Lacan's orientation prior to 1953 (III). R. Feldstein, B. Fink ve M. Jaanus (Edl.), *Reading Seminars I and II: Lacan's Return to Freud* içinde (ss. 26-35). New York, NY: State University of New York Press.
- Soler, C. (1996). Hysteria and obsession. R. Feldstein, B. Fink ve M. Jaanus (Edl.), *Reading Seminars I and II: Lacan's Return to Freud* içinde (ss. 248-282). New York, NY: State University of New York Press.

Examining the Paternal Function in Obsessional Structure from Lacanian Perspective

Summary

Referring to Freud's article on Negation (2010/1925), Lacan considered the three psychic structures (psychosis, perversion, and neurosis) as the three forms of the negation. Like Freud, Lacan suggested that psychic structures organize themselves at oedipal (phallic) stage. Yet, for Lacan, oedipal stage is the expression of the subject's relationships to the paternal function. These relationships bring order and disorder. Under the influence of the paternal function, economy of desire develops, which, in turn, causes to the formation of psychic structures. Thus, the regulator of the Oedipus complex is the paternal function. In this dynamic, the child either tries to be phallus or have phallus by symbolic castration (Dor, 1999).

Lacan, after applying findings of structural linguists in psychoanalysis, suggested that paternal function is a signifier by which the child can elaborate his phantasy. Therefore, there is a similar relation between psychic structure and the symbolic structure because the phallic function is a signifier. Lacan, then, differentiated among real father, imaginary father, and symbolic father. Hence, he argued that symbolic castration is related to the symbolic father (Dor, 1998, 1999). In neurotic structure, the difference between obsession and hysteria is related to the paternal function. In the fundamental phantasy, the obsessive refuses the relation between the Other and the object and at the same time continues the relation with the object. Consequently, the obsessive maintains his desire as impossibility. Nevertheless, because the obsessive's desire is regulated by paternal function, refusing the Other causes feelings of guilt (Dor, 1999).

According to Lacan, analytical experience is played out by four positions like a bridge game in L schema. He stated that unconscious of the obsessive through paternal function lurks in this game. While the obsessive joins this game by his ego on the imaginary axis, he also switches to the position of the Other as a spectator (Lacan, 1956-1957) on the symbolic axis. Lacan, in his object relations seminar and writings (Ecrits) indicated that the obsessive identifies with the significant object (mOther), thus, acts like a double of himself. As a result, in the obsessive structure, the relationship with the mOther is established through the imaginary father. Yet, the place where the obsessive takes position is on the symbolic axis in the L schema through the symbolic father function in order to protect the Other (Fink, 2004; Lacan, 2006/1966-71).

In this study, firstly, Lacan's views on obsessional neurosis and the paternal function were examined. Secondly, a case named as Mr. N. who was thought to have obsessional

neurotic structure had been discussed in the context of his psychic structure and the paternal function. Mr. N. stated that he suffered from digestion symptoms which occurred because of his anxiety, and he also had ear congestion. During analytical-based psychotherapy sessions, when Mr. N. talked about his father, he mentioned one event in his childhood: When he was playing with his friend, his father behind him shouted and told off Mr. N. because of the way he played the game. That is why, Mr. N. criticized his father for being too directive at that time. Later, he stated that he looked for a father figure who would assist him by being directive, while dealing with his symptoms. In Lacanian context, Mr. N.'s paradoxical speech about his father indicated that while Mr. N. refused the Other in the previous event by being obstinate with his father, at the same time, he also looked for the Other to be positioned. Hence, Mr. N. maintained the position of the Other, which is related to the obsessive's fundamental phantasy.

Mr. N. also mentioned that when his mother visited him, he became nervous. Similarly, he also got worried when he met his girlfriend. His similar relationships with his mother and his girlfriend were thought to be related to Lacan's definition about the obsessive's impossible desire and contrast architecture in the fundamental phantasy, and the obsessive's relation to jouissance. In general, Mr. N. illustrated that his obsessional symptoms were related to his imaginary father figure. In consequence, consistent with Lacanian approach, it is thought that symbolic castration can occur only through the symbolic father, and this can take place via hysterization by the obsessive's questioning about the Other's desire (Dor, 1999; Soler, 1996).